

Asia: VN/11280/2025

Luonnokset sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen sekä sähkökaupassa ja sähköntoimitusten selvityksessä noudatettavasta tiedonvaihdosta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kajave Oy kiittää mahdollisuudesta lausua lausuntopyyntöön diaarinumero: VN/11280/2025

Yleiset huomiot:

Sähkömarkkinalain mukaan palvelun tulee olla käytössä 1.9.2026. Veloitteiden täyttämisen määräaika toimijoille on todella lyhyt, jotta tarvittavat muutokset tietojärjestelmiin saadaan tehtyä. Fingrid Datahub on ilmoittanut, että järjestelmätoimittajien ja markkinaosapuolten testausjakso ja sertifiointi versioon 2.7 alkaa vasta 20.–21.5 ja ne päättyvät 1.8. Käytännössä tämä tarkoittaa, että lopullinen datahubin kuormanohjausrajan tekninen määrittely kaikkine yksityiskohtineen tulee olla kaikkien markkinatoimijoiden osalta tiedossa noin neljän kuukauden päästä tämän lausunnon antamisesta, jotta toimijat voivat toteuttaa tarvittavat muutokset niitä vaativiin tietojärjestelmiin.

Sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (767/2021) muuttamisesta:

6 §

Kuormanohjaustoiminnallisuus

Jakeluverkonhaltijan tietojärjestelmien tulee mahdollistaa jakeluverkonhaltijan välittämän tai antaman kuormanohjaustoiminnon toteuttaminen kuuden tunnin sisällä ohjauksikäskyn antamisesta.

Ehdotetaan lisättäväksi viivytyksettä, mutta viimeistään sekä normaaliolosuhteissa.

Jakeluverkonhaltijan tietojärjestelmien tulee mahdollistaa jakeluverkonhaltijan välittämän tai antaman kuormanohjaustoiminnon toteuttaminen viivytyksettä, mutta viimeistään kuuden tunnin sisällä ohjauksikäskyn antamisesta normaaliolosuhteissa.

Perustelu

Tavoitteena, että ohjaukset tehtäisiin viivytyksettä, vähintään säädetyn kuuden tunnin sisällä. Tämä mahdollistaa, että voidaan toimia nopeamminkin kuin säädetyn kuuden tunnin kuluessa.

Suomessa on käytössä jo paljon seuraavan sukupolven energiamittareita, joiden kyvykkyydet ovat hyviä, ei ole realistista, että kaikki ohjaukset menevät kaikissa tilanteissa täydellisesti läpi kuudessa tunnissa. On todettu, että ei ole jakeluverkonhaltijalle tehokasta rakentaa kaikkiin palvelun välivaiheisiin monikertaisia varmuuksia, jotta palveluun saadaan yksittäisiä prosentteja lisää kattavuutta ohjausten läpimenoon kaikissa tilanteissa.

Ohjausten läpimeno ei ole pelkästään jakeluverkon vastuulla, vaan välivaiheita on myös muiden toimijoiden järjestelmissä ja tiedonsiirtoyhteyksissä. Prosessin virheiden vastuu jakeluverkkoyhtiöille ei ole kohtuullista.

6 a luku

Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

1 § Tieto sähkönkäyttöpaikan ohjattavuudesta

Jakeluverkonhaltijan tulee ylläpitää tietoa siitä, kykenevätkö sen alueella olevien sähkönkäyttöpaikkojen mittauslaitteistot vastaanottamaan ja panemaan täytäntöön tai välittämään eteenpäin viestintäverkon kautta lähetettäviä kuormanohjaukskomentoja (ohjattavuus). Jakeluverkon tulee saattaa käyttöpaikkakohtaiset tiedot ohjattavuudesta saataville sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdonyksikköön.

Ehdotetaan lisättäväksi ”normaaliolosuhteissa”

Jakeluverkonhaltijan tulee ylläpitää tietoa siitä, kykenevätkö sen alueella olevien sähkökäyttöpaikkojen mittauslaitteistot vastaanottamaan ja panemaan täytäntöön tai välittämään eteenpäin viestintäverkon kautta lähetettäviä kuormanohjaukskomentoja (ohjattavuus) normaaliolosuhteissa.

Perustelu

Suomessa on käytössä jo paljon seuraavan sukupolven energiamittareita, joiden kyvykkyydet ovat hyviä, ei ole realistista, että kaikki ohjaukset menevät kaikissa tilanteissa täydellisesti läpi kuudessa tunnissa. On todettu, että ei ole jakeluverkonhaltijalle tehokasta rakentaa kaikkiin palvelun välivaiheisiin monikertaisia varmuuksia, jotta palveluun saadaan yksittäisiä prosentteja lisää kattavuutta ohjausten läpimenoon kaikissa tilanteissa.

Ohjausten läpimeno ei ole pelkästään jakeluverkon vastuulla, vaan välivaiheita on myös muiden toimijoiden järjestelmissä ja tiedonsiirtoyhteyksissä. Prosessin virheiden vastuu jakeluverkkoyhtiöille ei ole kohtuullista.

Esimerkiksi datahubissa ei ole ympärivuorokautista päivystystä ja vikatilanteessa voikin tapahtua virhe, jonka seurauksena ohjaukset jäävät esimerkiksi datahubin rajapintaan. Tällöin kuuden tunnin ohjausvasteen epäonnistuminen ei ole vain jakeluverkonhaltijan vastuulla.

Seuraavien rajausten mukaisesti ohjaukset voidaan toteuttaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla kuudessa tunnissa, jos seuraavat kriteerit ja poikkeamat otetaan huomioon:

- Mittauslaitteisto on rikki
- Mittausjärjestelmässä on tiedonsiirtohäiriö
- Sähköverkossa on keskeytys tai vika
- Kuormanohjaukseen liittyvissä järjestelmissä on häiriö tai käyttökatko

Energiamittaustietojen puuttuessa Energiavirasto on katsonut, että jakeluverkonhaltijan tulisi aloittaa korjaavat toimenpiteet vikaantuneen mittauksen osalta pääsääntöisesti 5 vuorokauden kuluttua vian alkamisesta. Aikaraja on asetettu Energiaviraston valvontakirjeellä (1943/040002/2023). Tämä aikaraja nähtiin perusteltuna myös kuormanohjauspalveluissa.

3 § Kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehdot

Jakeluverkonhaltijan on tarjottava ja kuormanohjausrajanpinnan mahdollistettava vähintään seuraavien kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehtojen välittäminen:

- 1) aikajaotukseen perustuvat ohjaukset, jotka toteutetaan tiettyinä aikoina toistaiseksi voimassa olevina;
- 2) ajastetut ohjaukset, jotka toteutetaan yksittäisinä ohjauksina kuluvana tai seuraavana päivänä; sekä
- 3) välittömät ohjaukset, jotka toteutetaan heti, kuitenkin 6 luvun 6 §:n 2 momentti huomioiden, ja joiden päättymisaika on etukäteen määritelty.

Ehdotetaan muutettavaksi

- 2) ajastetut ohjaukset, jotka toteutetaan yksittäisinä ohjauksina seuraavana päivänä; sekä
- 3) välittömät ohjaukset, jotka toteutetaan heti, kuitenkin 6 luvun 6 §:n 2 momentti huomioiden.

Perustelu

Pykälässä 3 Kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehtoissa on ristiriita Fingridin työryhmän tekemän teknisen määrittelyn kanssa. Teknisten ja logiikkarajoitteiden vuoksi

- kohdan 2 ajastetut ohjaukset voivat koskea vain tulevaa vuorokautta (day-ahead markkina) sekä
- kohdan 3 ohjauksella ei ole mahdollista määrittää päättymisaikaa

Tässä korostettujen näkökulmien lisäksi tuemme Energiategollisuus Ry:n lausuntoa ja siinä esitettyjä perusteluita.

Karjalainen Juuso
Kajave Oy